

Marija Saje, legendarna profesorica francoščine, je bila starosta UTŽO Ljubljana. Hvala za lepe spomine!

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Mentor in znanje 4/2016

November 2016

Spoštovane mentorice, spoštovani mentorji,

velikokrat popustimo pod težo družbenih stereotipov in razmišljamo o tem, kako se zdaj, po upokojitvi, slabše učimo. Bojda pričnemo pozabljati in še marsikaj. Do nedavno družba tudi odraslim po šetnajstem letu starosti ni priznavala sposobnosti učenja (Kant, v Pedagoškem spisu). Kasneje je bil govor o tem, da se ženske ne znajo učiti. Zdaj velikokrat to sposobnost javno mnenje zanika, kadar gre za starejše. Kadar nas popade misel, da v učenju nismo uspešni, se najprej vprašajmo, kaj nas sili v takšno razmišljanje. Dejstva, ali kaj drugega, tisti nevidni pristisk iz okolja, ki se mu moramo odločno upreti?

Na kongresu o izobraževanju starejših na Irskem je osemdesetletni študent neke irske univerze za tretje življenjsko obdobje usposobljenost za učenje v poznejših letih potrdil in opisal z naslednjimi besedami:

"Zdi se, da bi bilo dobro, da vsi mi, ki se pričenjamo učiti, preverimo, česa smo se nedavno uspeli naučiti in katere metode učenja so bile za nas uspešne in da prenehamo žalovati za "tabulo raso" iz obdobja odraščanja. Učenje in pomnjenje bosta morda za nas težja, toda mi smo precej bolj bistri pri tem, kot si morda mislimo."

Starejši imamo v primerjavi z mladimi, s katerimi se včasih primerjamo, nekatere prednosti. Imamo široko znanje. Dobro obvladamo svoj poklic in imamo strokovno znanje. Bili smo državljani sveta, vsaj pol stoletja, in tako veliko vemo o tem, kar se je dogajalo. Veliko smo brali in zapomnili smo si marsikaj. Vemo, kako poiskati faktografsko znanje. Vemo, kako uporabiti slovarje, enciklopedije (. ..) Smo izkušeni učenci. Imamo dostop do obsežnega znanja. Če, zahvaljujoč vsemu temu, dobro strukturiramo svoje učenje, lahko zelo dobro napredujemo."

Na nekaterih področjih imamo velike prednosti. Denimo, mladi poskušajo kritizirati literaturo. Vendar nimajo globljega razumevanja tega, kako ljudje čutijo in zakaj postopajo na ta ali oni način. Mi smo živeli življenje. Občutili smo, kaj je to depresija, nesreča, zmaga, tragedija in veselje. Kadar pričenjamo preučevati romane, jih razumemo globlje kot mladi.

Pa tudi, dosti bolj smo si na jasnem glede motivacije za študij. In zato se uspešnejše učimo (...). Za nas ni pomembno, če dobimo spričevalo. Študiramo zato, ker si tega želimo, ker vemo, česa si želimo in zato, ker uživamo v tem."

Gornje besedilo o učenju starejših in stereotipih glede njihovega učenja je bilo napisano pred približno tridesetimi leti! Danes pa ...

Ugotavljamo, da se je z internetom domala vse spremenilo. Ker ni več lastnika znanja (šole, univerze, učitelji), se poudarek seli s posredovanja vsebine na metode učenja. Če je bila nekoč velika prednost izobraženih starejših, da so uporabljali enciklopedije, da so jih znali uporabljati in si tako dopolnjevati znanje, je danes s tehnološko demokratizacijo učenja in izobraževanja drugače. Vse generacije imajo dostop do virov znanja. Naloga mentorjev UTŽO pa je odpiranje in strukturiranje zanimivih in za življenje študentov pomenljivih tem. Poudariti je treba metode učenja in predvsem lajšati umeščanje znanja v socialno okolje, omogočati uporabo znanja v socialnem okolju, v pomenljivih situacijah in projektih. To pa je še zmeraj težavna naloga, kajti premagovati je treba številne stereotipe.

Nasvet: Vprašajte kdaj svoje študente, zakaj in kako se učijo, kje najdejo vire učenja, komu posredujejo svoje znanje, kje ga uporabljajo.

Pa lep pozdrav,
Dušana Findeisen